

теми і попередніх занять, граматично правильно будувати власні висловлювання і легко знаходити напрямки спілкування за темою.

Таким чином, використання тематичних карт візуальної підтримки має великий методичний потенціал у розвитку навичок англomовного говоріння в закладах вищої освіти, зважаючи на їхню здатність полегшити сприйняття та запам'ятовування навчального матеріалу із забезпеченням зорової підтримки.

Література:

1. Ciascai L. Using Graphic Organizers in Intercultural Education. *Acta Didactica Napocensia*. 2009. 2 (1). P. 9–18.
2. İlter İ. The Power of Graphic Organizers: Effects on Students' Word - Learning and Achievement Emotions in Social Studies. *Australian Journal of Teacher Education*. 2016, 41(1). <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2016v41n1.3>
3. Qi W.; Jiang Y. Use of a Graphic Organiser as a Pedagogical Instrument for the Sustainable Development of EFL Learners' English Reading Comprehension. *Sustainability*. 2021, 13, 13748. <https://doi.org/10.3390/su132413748>
4. Смелікова В. Б. Використання візуальних органайзерів на заняттях із морської англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020 р., № 68, Т. 2. С. 181-186.

УДК 37. 014:656.07

**СИСТЕМА ПОЕТАПНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ
ТРАНСПОРТНО-ДОРОЖНЬОГО КОМПЛЕКСУ НА ОСНОВІ
КОНЦЕПЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ**

*Федотова І.В., д.е.н., доцент,
irina7vf@gmail.com*

*Бочарова Н.А., к.е.н., доцент,
bocharova.n.a.xnadu@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

З метою створення ефективно працюючого транспортного комплексу України та досягнення країною статусу регіонального транспортного хабу, потрібно не тільки реформувати транспортну галузь, а й приділяти увагу підготовці висококваліфікованих фахівців різних рівнів. Одним із ключових завдань транспортно-дорожнього комплексу є забезпечення безпечних перевезень вантажів та пасажирів, запорукою якої є високі кваліфікаційні якості персоналу. В «Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року» [1] зазначено проблему невідповідності системи освіти у сфері

транспорту та професійної підготовки фахівців сучасним інноваційним викликам. Таким чином, в теперішній час гостро постає питання про забезпеченість транспортно-дорожнього комплексу кваліфікованими фахівцями як у найближчій, так і довгостроковій перспективі. Для покриття потреби галузі у персоналі необхідна підготовка фахівців у транспортних навчальних закладах та центрах, а також надання персоналу організацій різного виду транспорту та дорожнього господарства можливостей для розвитку, кар'єрного зростання та зміни виду діяльності в рамках галузі.

В даний час в країнах з розвиненою ринковою економікою завершилася четверта технологічна революція, пов'язана з інтелектуалізацією виробництва, і формується новий тип постіндустріального суспільства – інформаційне суспільство. Економічним фундаментом цього суспільства є особливий тип економіки – економіка знань. Таким чином, успішний перехід до економіки знань передбачає формування та реалізацію нової освітньої моделі, що базується на неперервності освіти. Так, автор О. Кашуба [2, с. 77] зазначив, що постійне підвищення суспільного добробуту та економічного розвитку потребує втілення концепції неперервного навчання у регіональних стратегіях розвитку.

Підготовка фахівців транспортно-дорожнього комплексу повинна здійснюватися неперервно протягом усієї трудової діяльності працівника, це обумовлено необхідністю регулярного підтвердження професійної кваліфікації робітників, оновлення наявних та придбання нових знань та навичок, удосконалення професійної майстерності. Неперервній підготовці фахівців сприяє багаторівнева система здобуття освіти, а також системи перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Питаннями розвитку неперервної займалися різні вітчизняні та зарубіжні вчені [2-17] та інші. Підготовка фахівців, здатних успішно працювати в умовах ринкової економіки, які мають певний рівень економічних компетенцій, стає важливим та актуальним завданням сучасної освіти.

Неперервна освіта передбачає багаторівневність освітніх програм та її модульний характер. У навчальних закладах реалізуються програми загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти (отримання робочої кваліфікації), фахової передвищої освіти (отримання ступеня молодший бакалавр), програми вищої освіти – програми бакалаврату, магістратури, докторантури, а також підготовка наукових кадрів в постдокторантурі (отримання ступеня доктора наук).

Характерною властивістю програм вищого рівня є наступність. Крім того, у всіх навчальних комплексах передбачено реалізацію програм додаткової професійної освіти (підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів). Для забезпечення єдності в організації навчання в рамках багаторівневої системи важливо забезпечити взаємозв'язок та наступність трьох систем: підготовки фахівців – професійної діяльності – перепідготовки та підвищення кваліфікації. Цей взаємозв'язок підготовки професійних кадрів у сфері транспортно-логістичного комплексу може забезпечити створення певного об'єднання навчальних закладів транспортного профілю (наприклад, консорціуму).

Початкова освітня ступінь передбачає професійну орієнтацію абітурієнтів через створення профільних (технічних) класів, ведення профорієнтаційної роботи за допомогою курсів за вибором, факультативів, спецкурсів і т.д. Середньо-спеціальна (професійна) освіта реалізується через входження в склад консорціуму навчальних закладів у сфері транспортно-логістичного комплексу професійно-технічних закладів і коледжів транспортного профілю. Трирівнева програма вищої освіти реалізується різними транспортними університетами та передбачає, що випускники в умовах переходу на європейські стандарти Болонської системи освіти можуть отримати дипломи бакалавра та магістра. Після закінчення випускник продовжує подальшу наукову освіту до отримання вчених ступенів вищої кваліфікації – доктора філософії і доктора наук. Підвищення кваліфікації фахівців підприємств, інститутів, університетів дозволяє об'єднати училища, коледжі, університет, установи підвищення кваліфікації працівників тощо в єдиний вертикально-інтегрований освітній комплекс у певному регіоні.

Крім того, удосконалювати свою майстерність та підготовку персонал може безпосередньо на виробництві за допомогою інструктажів, тренінгів, семінарів, системи наставництва, корпоративних навчальних програм та ін., що не суперечить концепції неперервної освіти, а доповнює її, показує її багатогранність та можливість неформального застосування. Це свідчить про необхідність тісної співпраці підприємств та організацій транспортно-дорожнього комплексу із закладами освіти.

Модернізація управління системою освіти вимагає більшої гнучкості, динамічності, інформаційної відкритості та технологічної оснащеності. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває розробка мережевої моделі управління університетами, що дозволяє поєднувати

вертикальні і горизонтальні механізми взаємодії учасників і забезпечувати творчий, продуктивний характер їх діяльності.

Таким чином, показано необхідність використання системи неперервної освіти для фахівців дорожньо-транспортного комплексу, яка дозволить підвищити їх конкурентоспроможність та трудовий потенціал, а також забезпечити галузь персоналом необхідної кількості та якості.

Література:

1. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 30.05.2018 р. №430-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>
2. Кашуба О. М. Оцінка факторів реалізації неперервної освіти у забезпеченні інноваційного розвитку регіону. *Вісник нац. унту «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління*. 2010. № 683. С. 73–78.
3. Андрущенко В. Філософія освіти ХХІ століття : у пошуках перспективи. *Філософія освіти*. К. : Майстер-клас, 2006. № 1(3). С. 6–12.
4. Васянович Г. Методологічні контексти педагогічної науки на сучасному етапі її розвитку. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2013. № 3. С. 9–30.
5. Громовик Б.П., Горілик А.В. Неперервна фармацевтична освіта в Україні: науково-методичні аспекти управлінсько-економічної підготовки: монографія. Львів : РАСТР-7, 2012. 166 с.
6. Гулай О.І. Акмеологічні та синергетичні засади неперервного навчання майбутніх будівельників. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2013. Вип. 6 (49). С. 126–131.
7. Дзвінчук Д. Роль безперервної освіти в стратегії розвитку людського капіталу. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2020. Вип. 29. С. 53–60
8. Логуш Л.Г. Актуальність якості неперервної освіти. *Якість перервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: Міжнародна науково-практична конференція*. Чернівці, 2015. С. 11-14.
9. Луговий В.І. Становлення безперервної освіти в країнах організації економічного співробітництва і розвитку (досвід для України). *Вища освіта України. Теоретичний та науковометодичний часопис*. 2008. № 4 (дод. 1). С. 7-9.
10. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / за ред. І. А. Зязюна. К. : Віпол, 2000. 636 с.
11. Ничкало Н.Г. Неперервна професійна освіта : перспективи досліджень. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15–17 листоп. 2001 р. Хмельницький*, 2001. С. 3–10.
12. Романишина Л.М., Островська Н.Д., Марчишин С.М. Теоретичні основи неперервної професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії Державної прикордонної*

служби: *Електронне фахове видання*. 2010. Вип. 5. URL: www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/2010_5.

13. Сігаєва Л. Неперервна освіта для ціложиттєвого розвитку особистості людини: історико-педагогічний аспект. *Неперервна професійна освіта : теорія і практика*. 2008. № 1. С. 146–158.

14. Титаренко О. Неперервна освіта як чинник попередження конфліктів у соціумі. *Нова педагогічна думка*. 2011. №1. С. 122–128.

15. Dave R.H. Foundations of Lifelong Education: Some Methodological Aspects. *Foundations of Lifelong Education* / P.N.Kirpal (ed.). Hamburg, 1976. 344 p.

16. Parker B., Chummier H. Development and validation of a life-success measures scale. *Psychological Reports*. 1992. Vol. 70. Iss. 2. DOI: 10.2466/pr0.1992.70.2.627

17. McLean S. Understanding the evolving context for lifelong education: global trends, 1950 – 2020. *International Journal of Lifelong Education*. 2022. Vol. 41(1). P. 5-26. DOI: 10.1080/02601370.2021.2015634

УДК 336

МЕТОДОЛОГІЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ОБЛІКОВЦІВ

*Хорошилова І.О., к.е.н. доцент,
hia23@ukr.net*

Харківській національній автомобільно-дорожній університет

У ринковій економіці дуже важливо визначити роль податкового планування в управлінні податками на підприємстві, оскільки податкове навантаження зростає. Крім того, велика частина економіки є тіньовим сектором, в якому податкові платежі в бюджет не сплачуються. Тому впровадження підсистеми податкового планування в систему управління податками компанії має особливе значення. Однак існує проблема з недостатньою теоретичною та методологічною базою для реалізації методів податкового планування на практиці, оскільки на даному етапі розвитку бізнесу жодна українська компанія не має відділу податкового планування або окремих фахівців в цій області.

Важливі теоретичні та практичні аспекти податкового планування в наш час вивчені і висвітлені такими вітчизняними вченими, як Я.М. Єріс, О. Замасло, А. Кізима, А. І. Крисоватий та інші. Однак роль податкового потенціалу в системі податкового управління компанії залишається неясною.